

ELŐFIZETÉS:
jul.—sep. . . 1 frt. 50 kr.
fél évre . . . 3 " — "
A lap szellemi és anyagi
részét illető minden kül-
demények a szerkesztő-
tulajdonosnak küldendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

BÁCSKA.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10
kr., többszöri hirdetésnél
olcsóbb. Nyitttér sora 12
kr. Bélyegdíj minden hir-
detésnél 30 kr. A hirdeté-
sek VOLF JÓZSEF ke-
reskedése, BITTERMANN
NÁNDOR nyomdája és a
szerkesztőnél fogadtatnak
el.

Egyes szám ára **15** kr.

Megjelenik e lap minden **7., 14., 21.** és **28.**-án.

Egyes szám ára **15** kr.

Bács-Bodrog megyék évnegyedes közgyűlése.

Zombor, szeptember hó 13-án.

Bács-Bodrog megyék évnegyedes közgyűlése f. hó 12-én tartatott meg, melyet a főispán úr Ó méltósága, az igen nagyszámban megjelent bizottsági tagokat lelkesen üdvözölve, nyitott meg. Kegyeletes emlék szenteltetett Lovászy Mihály elhunyt alispán érdemeinek. Az üdvözlő beszéd után következett az alispáni jelentés, mely szerint a megye állapota mindenben kielégítő és jó volt. Kiemelendő itt a tisztviselők tevékenysége, különösen a központi tisztviselőké és annál inkább, mert ezekből a mozgósítás folytán többen illető hadcsapataikhoz behívtak és mindennek dacára az ezeknek beosztott ügydarabok is elintéztettek.

A közegészségügyi és közbiztonsági állapot is mindenben kielégítő volt; a megyei pénztár, rovincsolása alkalmakor, teljes rendben találtatott, az árvapénztár is, csak hogy azon hiány találtatott, hogy az eredeti kötvények helyett mintegy 40,000 frt értéket képviselő kötvény csak is másolatban van meg, melyek az árvatárak átadása alkalmakor így vétettek át.

A mozgósítás alkalmából a megye nagyobb megpróbáltatásoknak volt kitéve, és a hadcsapatokhoz való behívások által számos munkakerő vonatott el. A fuvarok kirendelése által, összesen 2000 kocsinak, ugyanannyi emberrel és 4000 lóval kellett a megyéből távozni. Ezek részint önkéntes vállalkozás, részint hivatalos kirendeléssel voltak megkaphatók. Voltak községek, melyek e terhet úgy osztották fel, hogy a mely gazdának két lónál több volt, adott egy fogatot, mások ismét lovakat, kocsit vásároltak és adóforint után kivetették a község lakosaira a terheket. Az alispáni jelentés felem-

líti, hogy a kényszerhelyzettel szemben, nem volt más tehető, mint a fuvarkirendelési rendelet teljesítése. Az alispáni jelentés felolvasása után:

Mártonfi bizottsági tag úr szólott, helytelennek és törvénytelennek mondja a miniszteri rendeletet, és ha maga állna is e téren, nem hagyhatná azt szó nélkül; hivatkozik magára a törvényre, mely csak is a rendkívüli esetekben engedí meg a kormánynak a rendeletekkel való intézkedést, de semmi körülmények között az ujoncozást és új adók kivetését, és nem-e ujoncozás az, ha erővel kell menni a harctérre, vagy nem-e hadisarc ez, mely egyes polgárokra 400—1000 frtnyi terhet ró. Nem-e siralmas állapot ez a kormány adminisztrációjának, hogy három év alatt, mert hisz már ennyi ideje készül Bosznia occupatiójára, nem tudott arról gondoskodni, hogy annak idején a sereg élelmezése is biztosítva legyen, ezt a kormánytól el lehetett volna várni, hogy megtegye, és mivel, hogy ezt meg nem tette, vétkes könnyelműséget követett el. A fuvaroknak ily rohamos kirendelése által igen érzékeny csapás érte megyénket, megfosztotta azt a mozgósítás folytán annélkül is nagyban megfogyott munkaerőtől, de mily igazság van abban, hogy egyesek megterheltessenek, indítványozza, hogy e teherviselés a közös kormány pénztárából fedeztessék és felirat intéztessék az országgyűléshez, hogy gát vettessék a kormánynak, törvénytelen rendeletek kibocsátása tekintetében.

Pál Antal bizottsági tag úr: támogatja Mártonfit s azt hiszi, hogy a miniszterium rendelete felette káros és eltévesztett. Andrassy, minden eshetőségekkel szemben, hatvan millió forintot kért a delegatiótól, hogy megfelelhessen eme nagyfontosságú ügynek és így elég idő

lett volna arra, hogy minden szükségesnek mutatkozó intézkedés, annak idején megtéessék s így a fuvarozásról is idejekorán gondoskodva legyen; fájdalom azonban, hogy mi mindennel megkésünk, s amit annak idején elmulasztottak, azt most rohamos intézkedéssel akarják helyrehozni, és épen e rohamos intézkedéssel babyloni zavart idéznek elő, mert 6—8 óra leforgása alatt lehetetlen a rendelet teljesítése. Tud eseteket, hogy a fuvarok kiállításánál a gazda által kirendelt kocsis megtagadta a szolgálatot, s csak megkötve vagy szuronyok közt lehetett távozásra bírni; kívánjon tőle a haza bár mily áldozatot, azt erejéhez mérten örömmel meghozandja, Fuhrwesser lenni soha sem fog; az egész eljárás rosszabb a tatárjárásnál; pártolja Mártonfi indítványát.

Jankovich Aurel bizottsági tag úr: megakarja világítani a rendelet másik oldalát is, nem lehet kétségbe vonni, hogy a rendelet terhes a megye közönségére, de nem tartja lényeges bajnak, nem tartja azt oly nagy bajnak, mintha a rendelet teljesítésének megtagadása által a Bosniában lévő hadsereg az élelmezés nem szállíthatása által éhenhalásnak lett volna kitéve, nem pártolja Mártonfi indítványát.

Sándor Béla főjegyző úr igen nagy megnyugvással veszi azt, hogy eljárását, miután a betegen levő alispán helyett ő intézkedett e tárgyban, nem támadták meg s noha tétettek kifogások a rendelet helyessége ellen, de ő ismeri a corpus juris egy szakaszát, mely háborús időben megengedi a kormánynak az ily intézkedések tételét; s ezért nem tartja helyen levőnek, hogy a kormány, miután ily intézkedés tételére kényszerhelyzetben volt — feleletre vonassék, s kéri a bizottságot a kormány feleletre vonatása tekintetében tett indítványt elejteni.

Vujevich Zakár bizottsági tag: Ha a közös hadügyér tette ez intézkedéseket, akkor erről a magyar kormányelnöknek is tudomással kellett birnia, s bár a magyar kormány elnöke az orosz-török háborúban tudta az ügyek mikénti állását, a nemzetet még is arról biztosította, hogy az occupáció nem történend meg, és most a nemzet oly térre szorítottatott, melyet nem is hihetett. Bizonyos, hogy a közveszély sürgős volta miatt segédkezni kell, s ilyenkor mindenki áldozatot tartozik hozni, és hozni is fog; de itt ez fenn nem forog, annál kevésbé, mert ott, hol mi akarunk jogtalanul támadni, ott a köz-

T Á R G A.

SAJÓ, HERNÁD-SZINVA VÖLGYE.

Azon catastropha, mely Miskolc városát érte, mindenkinek figyelmét arra fordította.

A Sajó völgyében fekvő része Borsód és Gömör megyének sok tekintetben nevezetes; az első bőségben termi a bort, búzát, marhát és fát; a második gyűpontja a magyar vasiparnak.

Tagadhatlan ugyan, hogy a lengyel királyság megszűnte óta és különösen Oroszország elzárt vámserompói által e vidékek nagyon sokat veszítettek, mert egykor Miskolc volt középpontja a magyar kereskedésnek, itt gyűlt halomra a tiszavidéki búza és itt volt piaca a tokaji bornak, mert a hegyalja tőszomszéd, a számos ott lakó görög pedig közvetítője volt a kereskedésnek, egyszersmind bankárja az akkori időknek. Még Mária Theresia idejében Miskolcon államkölesönök vétettek fel.

De a kereskedelem megszűntével bekövetkezett az elszegényedés. A megszokott fényüzéssel élő görögök

háza pusztulásnak indultak és más gazdát kaptak, így történt ez Rákóczyinak a főutcán létező, hercegi címerével ékesített palotájával is, mely most eszmadia szin, hol a eszmadiaák eszmadt árulnak; a forgalom más kezekbe ment által. Israel népe kiszorította az úgy is kihalóban levő görög családokat, Pilita, Derra, Sina nines többé, és Borsód megyéből származik a mondat: zsidót viszek görögnek a faluba.

De nem akarok itt államgazdászati felolvasást tartani, még kevésbbé megmagyarázni, hogy a Sajó, Hernád és Szinvának a Tiszába ömlése által, Miskolc a legerősebb stratégikus pontokhoz tartozik, (a tatárok is itt verték szét őseinket a harangódi pusztán) nem akarom elmondani, hogy Miskolc a legrégebb magyar városoknak egyike, a Kárpátok szélén fekvő; a város közepén létező Avas hegyről, egyik oldalról a kárpáti bércék havasai fejednek, a másik oldalról a lapos magyar síkság egész a Dunáig terjed; — a protestantismus bizonyos vallásos jellemmel környezi, — a táncterem ablakaiból az avasi őseink templom temetőjére láthatni; jelenleg egyedül a Szinva regényes völgyében fekvő Diós-Győr felemlítésére szorítokozom.

Az előbbi közlekedési akadályok okai, hogy ha-

veszélyt nem látja megállapítva. A kormány elnököknek minden esetre tudnia kellett az ügyek mikénti állását, s ha ezt nem tudta, akkor ott nem alkotmányosság, hanem absolutizmus van, pártolja mindenben Mártonfi indítványát.

Latinovits Vince bizottsági tag úr felhozta, hogy abban a kormányban, a mely a nemzetet másfél év óta mindig arról biztosította, hogy soha sem fogja eltérni Bosznia occupációját, bizalma nem lehet és miután a fuvarkirendelést törvénytelen cselekménynek tekinti, nem mondhatja erre reá az *A ment*; ezt tiltja tiszta lelkiismerete és hazafisága. Méltányosabb indítványt, mint a minőt Mártonfi tett, senki sem tehetett volna, ezért mindenben pártolja Mártonfi indítványát.

Főispán úr ő méltósága védi a kormány eljárását és az egyes szónok urak részéről némi személyes ügyben adott felvilágosításra szavazás alá bocsájtja a kérdést, vajjon a felirat a kormányhoz intéztessék-e, hogy e terhek a közös pénztárból kárpótoltassanak, vagy pedig az országgyűléshez intéztessék-e a felirat a költségeknek a közös pénztárból való kárpótlása és a kormánynak feleletre vonatása érdekében?

A bizottság az első kérdésre szavazott, s így Mártonfi indítványa elejtetett.

Az alispáni választás a legnagyobb lelkesedéssel történt meg Sándor Béla egyhangulag választatott meg alispánná. Főjegyzővé pedig Kárácsonyi Gyula első aljegyző lett, a méltányosság szempontjából pedig a többi aljegyzők fokozatosan előléptek, míg az ötödik aljegyzői állomásra Vissy József választatott meg tizenegy folyamodó közül, kik között egyik folyamodó legfőképp azért folyamodott, hogy színvallásra bírja azon embereit, kiknek őszinteségében kételkedni, a lehetőséget felfedezni engedék pszichológiai és physiognómiai ismeretei. Hogy e felfedezés jól esett emberünknek azt mondanunk sem kell, jobb előbb, mint később.

A megválasztott alispán szünni nem akaró éljenzésekkel fogadtatott az elejébe menesztett küldöttséggel együtt és programja, melyet most térszűke miatt nem közölhetünk, éljenzéssel fogadtatott.

Közigazgatási bizottsági tagnak pedig Pletikoszits Sándor szóntai plébános választatott meg.

Jablonkay Géza.

zánknak a természet által legdúsabban megajándékozott vidékei is, alig ismertnek nevük után. Pedig már az öreg költő Kazinczy a Szinva völgyét „magyar tempének“ nevezte.

A Szinva, mely jelen oly rombolva áradt át Miskolc városán, patak folyó, mely a kárpátok ágában, a „Bükk“ hegységében ered és kristály tisztán kígyózik völgyén keresztül, halkan esörgedez rendszerint és csak ritkán áradja túl pusztítóan kies partjait.

Ott, hol a Szinva elhagyja hegyét és a nyíló völgybe lép — fekszik Diós-Győr a királyi vár romjaival, melynek egykori díszéről csak négy esonka torony tanuskodik. A vár a középkor szokása ellenére nem hegyen — csak egy esekély dombon van építve, körülvéve árokkal, melybe egykor a Szinvát beeresztették, partjain óriás diófák korhadnak, melyek láthatták Mátyás király díszes udvarát. Az építészet keverék a renaissance korszakból, gót bizantin ívekkel és római boltozattal vegyítve, — az idők pusztítva haladtak el felette, a diós-győri koronai uradalom kincstári igazgatói a várrom faragott köveivel építették lakhelyüket, és így csak az egykori várkápolna faragványai és egy

fekete márvány kandalló mutathatnak fel egykori dísznek muló maradványait.

Diós-Győrnek története nagyon változó. Midőn az itt vadászni szerető Mátyás király sirba szállott, a vár árva magányban maradt, de a szerencsétlen Mária királyné, a még szerencsétlenebb II-ik Lajos király neje, Erzsébet anyjával ismét itt időzött, még csak a mohácsi vész után Zápolya János király azt Balassa Zsigmond özvegyének nem ajándékozta, ki azt ismét végrendeletileg Ferdinand királynak hagyományozta. Maximilian király alatt zálogba adatott, míg végre bírói ítélet folytán 1702-ik évben gróf Haller családtól a koronára vissza szállott.

Diós-Győrből gyönyörű kilátás nyílik a három negyed órányira fekvő Miskolcra, ellenkező irányban a városhoz mintegy órányira hosszú völgy húzódik a hegyekbe, a völgy közepén esörgedez a Szinva kristály vizével, partjai setét zöldben virulnak, óriási diófák, magas Bükkerdő, csak itt ott tölgygyel és fenyvesel keverve képezik nagyszerű növényzetét a gyönyörű tájnak. A legtisztább üdítő lég áramlik a közel bércekből, hogy beszélhasson az itt kezdődő messze rónáira alsó magyarhonnak. A völgy gyakran sziklaszo-

Beküldetett.

Ugy halljuk, hogy a zombori takarékpénztár részvényesei jövő vasárnap, vagyis e hó 15-én az „Elefánthoz“ címzett vendéglői helyiségben zeneszó és pezsgő-palack durrogatásai közt egy bankettet fognak végig élvezni, a takarékpénztár 10 évi fennállása és saját ujonnan épült házába történt behurcolkodása alkalmából.

Hisz szép dolog az, ha valamely pénzügyintézet napjainkban becsülettel megérheti évtizedes jubileumát, és nagy köszönettel tartozhatnak az illető részvényes urak lelkes, erélyes és ritka pontosságú igazgatójuknak és egyéb tisztviselőiknek az intézet érdekében teljesített fáradhatlan buzgalmukért: de azt hisszük, hogy a mostani szomorú napok épen nem alkalmasak arra, hogy ily címen 4—500 frt egy pár óra alatt ily módon elpárologtassék. — Igaz ugyan, hogy minden ember ura saját pénzének, és arra költheti, amire épen akarja; s ha a zombori takarékpénztár t. részvényesei drága pénzüket épen rossz pezsőre akarják kidobni, kinek lehetne ez ellen jogosan felszólalni? — de mi úgy vagyunk meggyőződve, hogy hasonlíthatatlanul nemesebb és magasabb módon ülné a fentisztelt pénzügyintézet 10 éves fennállási jubileumát, ha ezen semmitmondó bankettra szánt pénzt a mozgosított katonák hátrahagyott és szükségben élő családjainak adományoznák. Ezzel nemes emberszeretőknek egy oly tanubizonyságát adnák, mely előtt az egész közönség tiszteletteljesen kalapot emelne; holott így mindenki csak rosszalását, ne mondjuk meg-

botránkozását fogná e felett hangoztatni. Szíves megszívlelésül ajánljuk e pár sort a minden szép, minden jó, minden nemesre lelkesen buzduló igazgató: Tetkintetes Barthal József úr figyelmébe!

Beküldetett.

A magyar túlságos jóságának már számtalanszor megadta az árát, ép azért okunk kellene a multon. — Mi magyarok itt Zomborban mindennapivá vált közönyünk és engedékenységünk által itteni szerb testvéreinket az ő külön céljaikban csak elősegítjük. Áll ez különösen társadalmi tekintetben. Itt egy példa: Vannak itthelyt szerb vendéglősök, kik — elbizakodva az őket környező karhatalomra, — mely gyönyörű compánia szerbeinkből van összeállítva, — az itteni magyar közönséget — akkor midőn mulatás közben, magyar dalokat kíván előadatni, háborgatják és a zenészeknek szigorúan megtiltják, hogy az ő helyiségeikben ne merészeljenek magyar nótákat muzsikálni. —

Történetek és történetek azonban ebben a szerb koresmákban más dolgok is, melyek úgy látom sem a rendőség sem pedig a magy. kir. ügyészség tudomására eddig — nem tudjuk miért — nem jutottak. Ezen helyiségekben ugyanis minden mi a magyar állam és a magyarság fenntartását megkívánja, — ostromoltatik, kigúnyoltatik és mosdatlan szájjal megtámadtatik. — Hogy mindezeknek dacára az itteni magyarság miért támogatja az ilyen haszontalan embereket abban, hogy a mi rovásunkra még inkább szájhösködjenek, nem foghatom fel.

rosszá húzódik össze toronymagas szirtfalak között, de bele vágott utak, mindég újabb és újabb házesoporthoz vezetnek, melyeknek meglepő alakjai a legváltozatosabb látványt nyújtanak. E szétszórt csoportokból állnak — felső és alsó Hámor helységek.

Ha e faluk végire értünk a magaslaton egyszerre gyönyörű smaragd zöld hegyítő terület el előttünk, körülveve setét erdővel diszkó partok által, itt ott mintegy elzárva hatalmas szirtfalakkal. A Színvának vize messzire hallatszó zuhogással omlik a tóba, moraja egyedül zavarja a mély csendet. A tó egy félórányi hosszú gáttal zárt víztartó, mert itt e látszólagos vadonban a műipar is képviselve van.

Számos malom kerék forog itt tengelye körül, a papírmalom ismeretes az egész honban, nevezetesen a vashámorok is, melyeknek éjjel nappali kopogása messzi elhallatszik, még az olvasztó kemence tüze gyakran az egész regényes vidéket pirosra világítja. A tó közelében egy magosra ugró szökőkút vegyíti szivárvány színeit az erdő setét zöldjével, és füresábnál füresább szikla alakzatok itt ott setét barlangokkal, élénkítik a pompában ragyogó természetet. Számos sétautak vezetnek nagyszerű kilátásokhoz, melyeknek

egyike a tizenharmadik században épült szt. léleki kolostor romjai.

A regék sem hiányoznak, a természet bájait, a regényesség varázsával emelni. Szemközt egy malommal toronymagosan áll egy majdnem lecsüngő kúp alakú szikla, szédeleg ki felnéz, tetején egy magányos vörös kereszt. A monda szerint e malomban egy öreg molnár lakott, ki beleszeretvén egy fiatal leányba, őt nőül vette. A szerelemföltés csakhamar gyötörni kezdte. Egy vasárnap felmászott az általellenben fekvő magányos szirtkúpra. Nem csalódott, csakhamar meglátta, hogy sompolygott a vetélytárs a malomba. Bánatában balgatag nősilése felett, csalódása által okozott szív-fájdalmától elszedülve ugrott a tátongó mélységbe — és azóta az engesztelés jelképe: a kereszt emelkedik az égfelé. Minden új molnár átveszi a fentartás gondját.

Igen kár, hogy e csodaszép vidéket oly kevesen látogatják, van ugyan most jó közlekedés, de nincs kényelemről gondoskodva, mert a vasas és hideg fürdőkön kívül mi sincs, mi az utast, a bájos de egyúttal nagyszerű természet közepette is oda csalogatná.

Grosschmid Gábor.

Pesten a hetvenes években általánosan bevett szokás volt, hogy a vendéglőkben per „Korschamadinert”-rel fogadtattunk. Sok magyar ezen kiírhatatlannak látszó germanisálásnak az által vetett gátot, hogy a vendéglőben folyton magyarul beszélt és ha a pincér és vendéglős magyar nyelven nem tudott vagy nem akart beszélni, egyszerűen ott hagyták és étkeztek ott, hol magyarul beszéltek. — Itt nálunk van számtalan tisztességes magyar vendéglő és sörház, és itt az ideje, hogy az itteni magyarság ne keresse meg az olyan helyiségeket, hol őt folyton bosszantják, bosszantják pedig olyan madarak, kikkel nekünk, — ha túlságos engedékenyek nem lennének — még szóba sem kellene állanunk. Nem látom be, hogy mi magyarok miért hagyjuk haszontalanok által nemzetiségünket gyalázní, — (szívesen constatáljuk, hogy a józanabb része az itteni szerb közönségnek ilyen kihágásoknál nem vesz részt, reméljük hogy a színtalpak megett sem,) és hogy miért hagyjuk mi legszentebb érzelmeinket arcul ütni azok által, kik valóban még éretlenek felfogni azt, hogy mily nagyszerű, ha a magyar nemzetiségeért lelkesedik.

Tisztelettel

Egy magyar.

Beküldetett.

A rendőrség figyelmébe! I. Nem lenne célszerűbb az utcákat korán reggel söpörtetni? Eddig pénteken délután söpörtek; de ezáltal nemcsak a járó kelő közönséget bosszantják, de a kereskedőknek tetemes kárt okoznak; mert a porfellegek ellepik — egész utcához az üzleti helyiségeket. Itt az idő e száz éves szokásáról — lemondani.

II. A városi dobos szerb nyelven és szerb egyenruhában hirdet. Most azt bátorkodunk kérdezni, hogy tulajdonképpen hol vagyunk Magyarországon-e, vagy tán Szerbiában? Talán nem tudják az urak még, hogy Zomborban a magyarok száma nagyobb a szerbekénél. Jó lesz a hirdetéseket a dobos úr által, — ha már szerb egyenruhában — magyarul is elmondatni.

III. Minthogy a rendőrség, a Fernbach házával szemközt álló Capdemort ház járdája tekintetében, — mely már évek óta oly járatlan és életveszélyes állapotban van, hogy a járda nevét valóban meg nem érdemli, — semmi intézkedést nem tesz, kérjük ezt a veszélyes helyet, minél előbb jókarba helyezettetni.

Kimutatás

a Bács-Bodrog megye főispáni hivatalánál a mozgósítás által inségre jutott családok felsegélyezésére befolyt adomány összegekről:

Rác György úr ivén: Kúláról 10 frt, ösz. 10 frt.

Kolozsváry Sándor új-futtaki szolgabíró úr ivén: Kolozsváry Sándor Új-futtak 2 frt, Dr. Kameniczky Sándor Új-Futtak 1 frt, Dimitrievics Milos Új-Futtak 5 frt, Szalay Lajos Új-Futtak 2 frt, Szalay Károly Zom-

bor 2 frt, Baruskovits István Kiszáts 1 frt, Jeszenszky Dezső Zombor 1 frt, Siller István Temerin 1 frt, Mrva György Petrovác 2 frt, Gruits György Ó-Futtak 5 frt, Haller Ferenc Ó-Futtak 1 frt. Szászy János Ó-Futtak 2 frt, Čirić Milos Új-Vidék 1 frt 50 kr, Dr. G. Vidakovits Ó-Futtak 1 frt, Zsigmond Göntér Ó-Soové 2 frt, Mikovits Kálmán Járek 1 frt, Fuchs József Futtak 1 frt, Eigl József Új-Futtak 5 frt, Flittner Mátyás Új-Futtak 1 frt. Turkovits Antal Ó-Futtak 1 frt. összesen 38 frt 50 kr.

Vojnits Dávid úr ivén: Ó-Morovicáról 1 frt, összesen 1 frt.

Obrovác község ivén ugyan attól mint testület 5 frt, Mallin Károly Obrovác 2 frt, összesen 7 frt.

Latinovits Gábor úr ivén: Bajáról 20 frt, összesen 20 frt.

Ó-Futtak község ivén mint polit. községtől 15 frt, összesen 15 frt.

Veprovác község ivén: Groág Dávid 50 kr, Cseleának István 1 frt, Vugrács Antal 2 frt, Veprovác községe 2 frt 75 kr, Balassi Szilárd 50 kr, Linder Jakab 50 kr, Zányi József 1 frt, Löbl Samu 50 kr, Rittner György 50 kr, Rittner Károl 50 kr, Klopka Sándor 20 kr, Reiter Herman 20 kr, Bosán Ignác 20 kr, Gussman Mór 20 kr, Veprovác községe mint mén-telep 90 kr, Krukenberger Rezső 20 kr, Dienes Árpád 50 kr, összesen 12 frt 50 kr.

Zombori kereskedelmi bank ivén 100 frt, összesen 100 frt.

Zombori nőegylet ivén: Karvázy Katalin és Esztergamy Hermina gyűjteménye 22 frt 58 kr, Bittermann Magdolna és Thim Antónia gyűjteménye 84 frt 50 kr, Berecko Borbála és Molnár Anna gyűjteménye 93 frt 14 kr, Czedler Teréz és Latinovics Irén gyűjteménye 74 frt, Latinovics Irén gyűjteménye 3 frt, Kuluncsits Etelka gyűjteménye 1 db 10 frankos arany és 12 frt, összesen 289 frt 22 kr, és egy db 10 frankos arany.

Glozsán község ivén: Rohonyi Károly 1 frt, Fekete Jano 50 kr, Benka Palo 40 kr, Simon Róbert 50 kr, Kubányi János 35 kr, Rohon Ferdinand 30 kr, Sztelhló József 2 frt, Steinfeld Ádám 20 kr, Simon Flesch 30 kr, Glozsán községe 1 frt 10 kr, ösz. 6 frt 65 kr.

Rác-Militits község ivén: R.-Militits községe 5 frt, Radoychich Endre 1 frt, Leszher Alajos 1 frt, Brauhofner Ferencz 50 kr, Mullion Magdolna 50 kr, Deim Lipót 1 frt, Kammerer Ferencz 50 kr, Klein Ignác 1 frt, Bischoff Mátyás 50 kr, Glatz Jakab 50 kr, Bacherer Ferencz 1 frt, Palles Gáspár 1 frt, Schiller Antal 1 frt, Ernszt József 1 frt, Straili András 1 frt, Dornstädter József 1 frt, Szellinger Bálint 1 frt, Wieber József 50 kr, Szeider Ádám 50 kr, Baeslics György 50 kr, Resch Lőrincz 50 kr, Jäger Ferencz 50 kr, Merkler János 1 frt, Jermer András 1 frt, Eiseli Bálint 50 kr, Metzger Ádám 50 kr. Schneider Mihály 10 kr, Fiederer Sebestyén 10 kr, Blank Já-

nos 20 kr, Lotspeich Márton 10 kr, Eiseli János 10 kr, Mingl 10 kr, Hazur Miklós 40 kr, Buch József 20 kr, Wieber József ifjú 50 kr, Szeider János legifj. 50 kr, Fuchs Péter ifjú 50 kr, Ling Ferencz 30 kr, Wieber Ádám 10 kr, Lauber János 50 kr, Pohl Simon 30 kr, Ling Mihál 40 kr, Langeneker Ferencz 20 kr, Langeneker Miklós 30 kr, Schmidt József 20 kr, Szelinger Ádám 20 kr, Knebl János 30 kr, Vil- liam Vendel 50 kr, Gfesser Ferencz 20 kr, Schneider Vendel 20 kr, Wieber József 20 kr, Fiszler József 20 kr, Schäffer Péter 20 kr, Spanyol Ádám 20 kr, Fichsz Antal 4 kr, Hiegl Ferencz 10 kr, Lautenbach Kourád 50 kr, Schusztér József 40 kr, Ringvald Ádám 30 kr, Martin Simon 20 kr, Veiler András 1 frt, Roth Mátyás 10 kr, Knebl Keresztély 20 kr, Stolez Ferencz 20 kr, Gfesser Mátyás 20 kr, Sprenger Bernát 80 kr, Drescher György 20 kr, Stilling János 50 kr, összesen 35 frt 84 kr.

(Folytatása köv.)

Különféle.

— **Kimutatás** a zombori kaszinó-egyleti dalárda által 1878. évi szeptember hó 1-én a mozgósított ka- tonák szükölködő családjainak javára rendezett séta- hangverseny bevételei- és kiadásairól. Bevételek: Be- meneti jegyekért és felülfizetésekből 398 frt 6 ½ kr. 3 db ¼ frtos ezüst és 1 db 10 krros pp. Virágescok- rok- és gyümölcsért 134 frt 70 kr, 4 db. arany; 2 db 1 frtos, 4 db huszas és 1 db ¼ frtos ezüst. Összes be- vétel 532 frt 76 ½ kr. 4 db. arany; 2 db. 1 frtos, 4 db huszas, 4 db. ¼ frtos és 1 db 10 krros ezüst. Ki- adások: Zene 20 frt, világítás 51 frt 63 kr, tűzijá- ték 38 frt 69 kr, nyomtatványok 40 frt, virágescokrok és gyümölcs 7 frt 30 kr, hordárok, napszámosok és fuvarosok 12 frt, kártérítések 11 frt 12 kr, Egyéb ren- dezési költségek 4 frt 87 kr. Összes kiadás 185 frt 61 kr. Levonva a bevételből 532 frt 76 ½ krból a kiadást 185 frt 61 krt, marad tiszta bevétel 347 frt 15 ½ kr.; to- vábbá 4 db arany; 2 db 1 frtos, 4 db huszas, 4 db ¼ frtos és 1 db 10 kros ezüst. — A felülfizetett ösz- szegeket — sajnálatunkra — részletesen nem mutat- hatjuk ki, mivel a közönség tömegesen jöven, az esti pénztárnál oly nagy volt a forgalom, hogy a felülfi- zetéseket külön és egyenkint följegyezni lehetetlennek bizonyult. Fogadják tehát a nemeslelkű adakozók csak általánosságban hálás köszönetünket. A fentebb kimu- tatott tiszta bevétel hivatalos elismervény mellett Gro- mon Dezső főispán úr Ó Méltóságának már átadatott. Zombor, 1878. évi szeptember hó 13-án.

A választmány.

— **Vettük a szabadkai** m. kir. állami tanítónői képezde „Értesítvény“-ét az 1877. tanévről. Összeállí- totta az igazgató tanács megbízása folytán a tanár- testület közreműködésével *Kóssa Károlyné* igazgató. Ez „Értesítvény“ mint a belső elegancia, mint a külső díszes kiállítás által az e megyében kiadott „Értesít- vények“ legszebbjei közé tartozik. Nem szoktunk ugyan sokat adni a külsőre, de hol s honnan ilyen értesít- vény kikerül, az az intézet a legrendesebb vezetés alatt áll. Az értesítvény tartalma: I. Az intézet története. II. Igazgató tanács. III. Tanári testület. IV. Tanterv. V. Képezdei növendékek sat. kimutatása. VI. Tanké-

pesítés. VII. Fizetők és segélyben részesülők. VIII. Egészségügy. IX. Rendtartás. X. Taneszközök. XI. Gyakorlóiskola. XII. Figyelmeztetés. Minden sora e tartalomnak, a körültekintő gondoskodás kinyomatát viseli magán. A tanárok száma a 4 hittanárral együtt 12; a tanulók száma ez évben 116. A taneszközök ki- mutatása arról győz meg bennünket, hogy a gyűjte- mény a jelenlegi szükségletnek megfelelő. Az intézeti életmód stbről jellemzőleg ír Dr. Tóth Béla az inté- zet orvosa: „A célszerű életmódról és rendről, a nö- vendékeknek adott egészséges, elégséges és jóízű táp- szerekről legjobban tanuskodik azon körülmény, hogy mindig jobb egészségnek örvendenek a növendékek, mi- dőn az intézetből távoznak, mint mikor oda újra visz- zatérnek“. Örülhet Szabadka, hogy nőnevelésének élén oly derék igazgató nő áll s Bács-Bodrog megye is, hogy eme egyetlen nőintézete oly ügyes s gondos kezekre van bízva. Éljen a derék igazgató nő nevelésünk fel- virágoztatása érdekében igen igen sokáig!

— **Előfizetési felhívás** „Hunyadi Költemények“ e. szerkesztett művemre, mely 15 ivnyi. E munka mintegy 40—50 írónak azon verseit tartalmazza, melyekben Hunyadi László és Hunyadi Mátyás király magasztal- tatik. — Könyvem ára egy forint, mely hozzám f. évi november hó 10-ig előre küldendő; bolti ára 1 frt 50 kr. leend. Ötre egy tisztelet-példánnyal szolgálok. A tiszta jövedelem a Lippán felállítandó kisedovoda javára adatik. F. évi november hó folytán művem megjelenik. Temes-Lippán, 1878. szeptember hó 10-én.

Városov Mihály,

polgár-iskolai tanár.

— **Figaróban** következő adoma jelent meg: Egy angol, Svajcban utazván, bizonyos vendéglőben po- hárka bouillont kért, a melyért róla 10 frankot nyúzott le a vendéglős. Bizonyos idő múlva egy tá- volí országból küldött ő ama vendéglő gazdájához fizetetlen levelet. Megkell jegyeznünk, hogy még ama időben a levélküldése jó drágába került. A levél következő szavakat tartalmazott „Kegyelmes uram, az ön bouillon-ja jó ugyan, de egy kissé drága.“ És minden hó- napban az angol ismétlé ilyenemü bosszúját, hozzá- nyulva a legváratlanabb és legváltozatosabb eszközök- hez. Így például kap a vendéglő birtokosa egy kos- arat, a melyre reá van írva, hogy vadhúst tartalmaz, ő a kosarat rögtön dugdosni kezdi, a melyből csupán egy levél kandikált ki e felirattal „kegyelmes uram, az ön bouillon-ja jó volt ugyan, de egy kissé drága.“

Egy más alkalommal a vendéglős egy távoli gyarmatvárosból kap egy becsomagolt ládát e felirat- tal „Finom minőségű kávé.“ Ő felnyitja a ládát, az árát kifizeti s benne találja az örökké nyomában lévő levelet „Kegyelmes uram, az ön bouillon-ja jó volt ugyan, de egy kissé drága.“

Az ekkép küldött leveleket nem utasíthatta visz- sza, mert különben ártott volna vendéglője érdekének s így mindenkor lépre került. Ez esetről egy angol lapban egy megjegyzés történt. Érkezik egy vendég a városba s kérdezősködik, valjon melyik vendéglőbe szálljon. Erre bevezetik őt a vendéglőbe, a melyről a lapok említést tettek, a vendég csupán azt a meg- jegyzést tette, hogy itt lakott egyszer ama bizonyos angol. A vendég elmosolyodék s elhatározza, hogy in- kább megy ő egy más vendéglőben.

A szerencsétlen vendéglős elpusztult, s azon em- ber, aki elhatározta, hogy megveszi a vendéglőt, kény- telen volt még a vendéglő cégét is megváltoztatni.

Nyílt tér. *)

Motto: Három dolog alatt rendül a föld: Ha rabszolga úrrá, ha szolgáló gazdaasszonyná lesz és ha kol-dus jéllakott. Sal. példb.

Tisztelt Berkovics Márk végrehajtó úr!

Egy igen ismeretes példabeszéd ez, de talán sohasem lett még valakinél jellemzőbben használva, mint Önnél tisztelt úr! Mert Ön szolga volt, nem anyagi-lag, de szellemileg volt rabszolgája a több szellemmel bíró embereknek. És Önnél lehet káros következményeit látni annak, ha egy rabszolga rögtön úrrá lett. Lélektani következmény ilyenkor, hogy a felszabadított előbbi sorsosain akarja magát megboszúlni, mivel szégyenli, hogy a szolgaság jármát ő is, szintűgy mint ők, viselte és most még annak emlékét is elakarja törölni, a mit az által vél elérhetőnek, ha úgy viseli magát azok irányában, mint az ő aljas véleménye szerint, a született úr. — Nincs szándékomban Önt, tisztelt úr, megsérteni, hanem csak szellemi szegénységéről akarom meggyőzdtetni. De nem is hiszem, hogy ez által sértve érezné magát, mert tudom, hogy minők az ilyen emberek, t. i. gyávák, kik ha megsértetnek sem merik azt viszonzni, félvén, ne hogy az első még többet vonjon maga után. Ha azonban azon eset adja magát elő, és ez esetet Ön talán nem is tartá lehetőnek, hogy az ellen nem ijed meg árnyék hatalmától, hanem vele szembe száll; akkor ismét bekövetkezik, hogy aki előbb u. n. bócher és a zsidóknál igen alárendelt személyiség volt, ismét szolgai természetét veszi fel, amit különben mindig és minden viszonyok között megtart és csak azoknak különfélesége szerint változtatja, mint egy színő (chamäleon) a külszint.

Elég ennyit bevezetésnek: Most a dologhoz. Ön magát a tanítás dolgánál competens ítélőnek vélvén, édes atyám háta mögött tanításának módjáról és az egész tanítás eredményéről, igen kicsinylőleg nyilat-

*) A szerk. nem vállal felelőséget.

kozott. Jóllehet mindez atyám füleihez jutott, de ő méltósága alattinak találta, magát egy oly ember ítélte ellen, kinek esze még jókora chinai fallal van körülveve és ki különben is a neveléshez vajmi keveset ért, védelmezni és állításait megcáfolni. Annál inkább fog Önnék tehát feltűnni, hogy nem is az Önnék véleménye szerint megsértett, nem is valamely tudományokban megöszült férfiú torolja meg a sértésnek vélt rágalmat, hanem egy oly egyén, kinél Ön talán még egyszer oly idős. Az okok, melyek engem ily cselekvésre készítették, a következők: Először, hogy a megtámadott édes atyám; másodsor, mivel fölingerelt, hogy van ember, ki elég vakmerő volt, ilyen férfiú ellen aljasan, mert háta mögött, fellépni és pedig oly dologban, melyhez ő semmit és csak szakférfiú ért, harmadsor, mivel ez azon férfiú, kinek oktatásáért hálával tartozom, mivel az képezte alapkövét további kiképzetésemnek.

Ha Önnék lenne annyi erkölcsi bátorsága, amin azonban nagyon is kétkedem és ellenem, mit különben igen is óhajtók, fellépne, úgy még elég keserű pillulákkal bírok, melyeket Önnék feleletek alakjában beadhatnék. Tessék megpróbálni!

Kúla 1878. év augusztus 31.

Siegel Gusztáv.

Szerkesztői üzenetek.

Tréfás Ördögnek Zomborban, Mariskára sokan kíváncsiak. Már most csak nézze, hogy Mariskánk meg ne haragudjék, de olvasó közönségünk is kielégítették. Nem akarják hinni, hogy a szép Mariska szerkesztőségünkhez olyan levelet írt volna; — most hát elő a bizonyítványokkal. Szívesen látjuk.

K . . T nak Szabadkán. Interpellatiod, hogy a szabadkai polgári iskola évről évre azon törvényellenes eljárást követi el, hogy 3. osztályú leánykákat vesz fel és azt az igazgató úr valamint tanfelügyelő úr ő nagysága türelmesen elnézi — nincs tudomásom; hogy azonban külön engedélye volna vagy lenne a szabadkai polgári iskolának erre — nem hinném.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: RADICS GYÖRGY.

H I R D E T É S E K.

6543-ik szám.

közig. 1878.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint **Zombor városi kövezet vámszedési, az országos- és hetivásári helypénzszedési jog folyó évi október hó 2-án d. e. 10 órakor** a városház kis termében tartandó nyilvános árverés útján az 1879-ik évi január hó 1-től 1881-ik évi december hó 31-ik napjáig haszonbérbe ki fog adatni.

Az árverésnél részt venni szándékozók tartoznak bánatpénz fejében 10 % letenni. Az írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak, a mennyiben azok az árverés napján 10 óráig bánatpénzzel ellátva, a városi polgármesternél beadatnak.

Az árverési feltételek a polgármesteri hivatalban mindenkor megtekinthetők.

Kelt Zomborban, 1878. évi szeptember hó 10-én.

Vukiosevics s. k.
polgármester.

Táncoktatási hirdetemény!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy
október hó 1-én a „VADÁSZKÜRT“ nagy termében
évek óta ismert

TÁNCOSKOLÁMAT
megnyitandom.

Legfőbb törekvésem leendő tanulóknak a legdivatosabb salon és társalgási táncokat sajátjokká tenni.
Táncoktatási órák naponta, pénteki napot kivéve, 6—8 óráig. Vasár- és ünnepnapokon
a táncgyakorlat 6—9 óráig tart, mely alkalommal tánckedvelőknek is alkalma leendő a táncok-
ban részt venni. Kívánatra külön órák is adtnak.

Teljes tisztelettel
Herczenberger Sándor táncoktató.

1-1

Bajszai **VOJNICH JAKAB** úr alsó-roglaticai pusztán úgynevezett
MOKRY-féle nemesített üszög és rozsdamentes

BUZA VETŐ MAG

kapható kisebb és nagyobb mennyiségben.

A venni szándékozók tudakozódhatnak Alsó-Roglaticán, Öregmajorban

Kiss Bálint kulcsárnál.

3-3

EGY NYÁRI ÖLTÖNY

4 frttól 25-ig.

FÉRFI ÖLTÖNY

RAKTÁR.

REGGELI KABÁTOK

8 frttól 24-ig

MENTISZKOR

12 frttól 35-ig.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmébe aján-
lani dúsan felszerelt

KÉSZ FÉRFI- ÉS GYERMEK-ÖLTÖNY

RAKTÁRÓMAT

valamint minden idényhez megfelelő legdivatosabb, nagy választékú
gyapott árú kelméimet.

Megrendelések a legjutányosabb árak mellett fogad-
tatnak és kívánatra 24 óra alatt elkészítetnek.

Mély tisztelettel

LUSTIG JAKAB.

ŐSZI ÉS TÉLI NADRAGOK

5 frttól 12-ig.

A raktár létezik főutca **LAL-
LOSSEVITS JAKAB** úr házában.

24-9

TÉLI KABÁTOK

10 frttól 60-ig.

EGY SZÖVEG ÖLTÖNY
10 frttól 33-ig